

Marek Nowak
e-mail: probono.nowak@gmail.com

Wrocław, 17 maja 2018 r.

ZŁOŻONO OSOBIŚCIE

Pan **Rafał Dutkiewicz**
Prezydent Miasta Wrocławia
ulica Sukiennice 9
50-107 Wrocław wpl. 23-05-2018 (6)

Szanowny Panie Prezydencie,

Na podstawie ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach wnoszę o:

1. wprowadzenie zmian w *Regulaminie konkursu na projekt pomnika Niepodległości we Wrocławiu*:
 - 1.1. doprowadzenie do zgodności z aktem prawa miejscowego – tj. z uchwałą Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 20 stycznia 2000 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu Przedmieścia Świdnickiego we Wrocławiu;
 - 1.2. zastąpienie zapisu: *Na terenie posadowienia pomnika nie przewiduje się wycinki drzew. Projekty konkursowe muszą więc uwzględniać istniejący drzewostan,* następującą treścią:
„Uwzględniając § 15 ust. 2 i 4 planu miejscowego:
 - należy zapewnić wgląd z wymienionych ulic, biorąc pod uwagę ograniczenia z powodu bryły sąsiedniej kamienicy, z możliwością wycinki lub przesadzenia niektórych drzew, bez skupiska drzew w zakolu istniejącego wodociągu magistralnego wA600 w południowej części skweru;
 - należy zapewnić miejsca do odpoczynku”;
 - 1.3. uwzględnienie wody w zagospodarowaniu terenu, w formie małej retencji lub w innej;
 - 1.4. powiększenie terenu objętego ww. konkursem o elewację sąsiedniej kamienicy komunalnej, z przeznaczeniem na mural lub inną aranżację plastyczną;
 - 1.5. zdefiniowanie charakteru otoczenia pomnika (wytyczne dla uczestników konkursu): np. jako miejsca organizowania wydarzeń o tematyce niepodległościowej i podobnej, czy też zachowanie skweru jako terenu zieleni wzbogaconego o pomnik;
2. w przypadku nie uwzględnienia pkt 1.4., wyznaczenie elewacji innej kamienicy we Wrocławiu w celu przeprowadzenia konkursu – z rozstrzygnięciem przed 11 listopada 2018 roku – na zaprojektowanie i wykonanie murala lub innej aranżacji plastycznej o tematyce niepodległościowej.

Uzasadnienie

Regulamin konkursu ogólnie wskazuje lokalizację pomnika: „skwer przy pl. Legionów we Wrocławiu”. Skwer zdefiniowano w pliku „Informacja o lokalizacji” zamieszczonym w folderze „Zdjęcia” (jeden z załączników do Regulaminu):

Miejszem posadowienia pomnika jest skwer u zbiegu ulic Piłsudskiego i Kościuszki we Wrocławiu. Obszar skweru z trzech stron wyznaczają ulice Piłsudskiego, Kościuszki i pl. Legionów (Obręb Stare Miasto, arkusz mapy nr 32, działka nr 29/1).

W planie miejscowym skwer położony w granicach terenów o symbolu A1.1Z+KS i symbolu A1.2Z (§ 15), z następującymi ustaleniami planistycznymi:

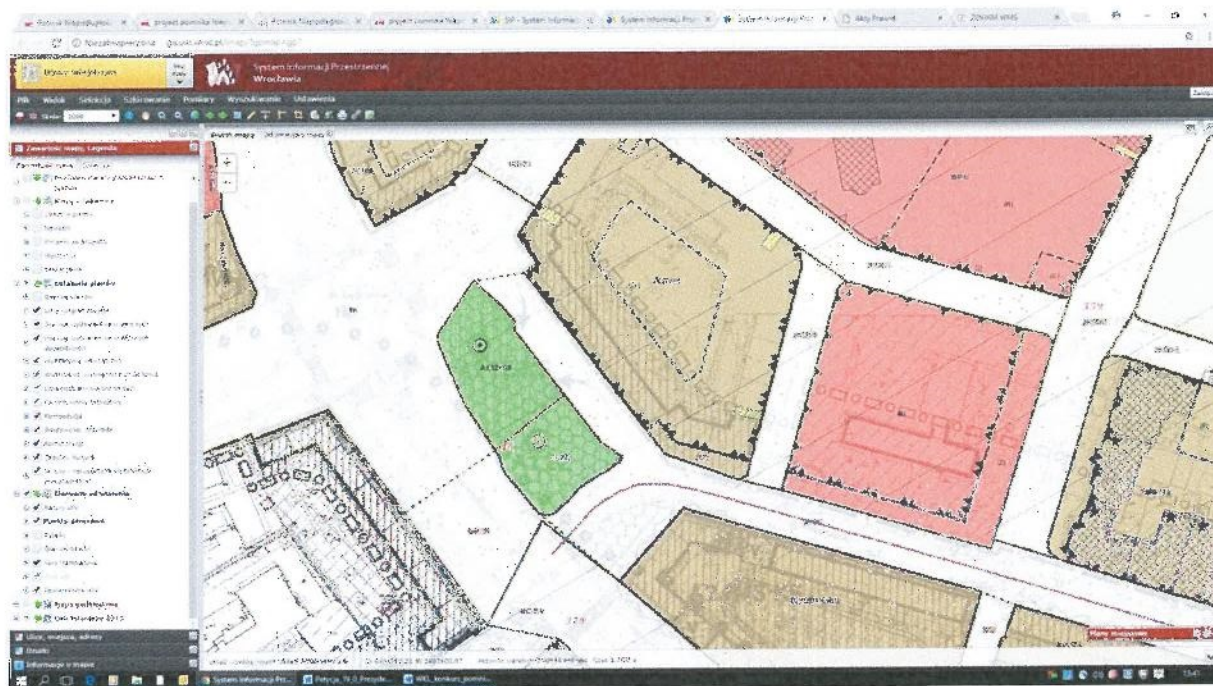
A1.1Z + KS

1. Wyznacza się użytkowanie terenu, oznaczone na rysunku planu symbolem A1.1Z, przeznaczone dla:
 - 1) zieleni urządzonej publicznej,
 - 2) parkingu podziemnego.
2. Na terenie, o którym mowa w ust. 1, warunki kształtowania zabudowy, określa się następująco:
 - 1) nakazuje się likwidację istniejącej zabudowy w celu ostatecznego ukształtowania placu Legionów,
 - 2) zagospodarowanie terenu zielenią urządzoną,
 - 3) wyposażenie placu w elementy małej architektury **z miejscami do odpoczynku** z zastosowaniem materiałów wysokiej jakości,
 - 4) zorganizowanie parkingu podziemnego z wjazdami i wyjazdami od strony północnej pierzei placu Legionów,
 - 5) **wyznaczenie miejsca pod lokalizację pomnika na osiach umożliwiających wgląd z ulic Sądowej, Grabiszyńskiej i Piłsudskiego.**

A1.2Z

3. Wyznacza się na obszarze bezpośrednio przyległym do terenu oznaczonego na rysunku planu symbolem A1.1Z przestrzeń publiczną otwartą – ogólnodostępną, oznaczoną na rysunku planu symbolem A1.2Z.
4. Na terenie, o którym mowa w ust. 3, nakazuje się:
 - 1) kompozycję zieleni w powiązaniu z terenem określonym na rysunku planu symbolem A1.1Z;

- 2) wyposażenie placu w elementy małej architektury z miejscami do odpoczynku z zastosowaniem materiałów wysokiej jakości;
- 3) wyznaczenie miejsca pod lokalizację pomnika na osiach umożliwiających wgląd z ulic Kościuszki i Piłsudskiego.

Tym samym przy aranżacji skweru należy uwzględnić „miejsca do odpoczynku”, a lokalizacja pomnika powinna spełniać wymóg „wglądu” z ww. ulic.

Niezależnie od kwestii ustaleń planu miejscowego, tej rangi pomnik musi być dobrze powiązany z otoczeniem miejskim. Dla przykładu jako zamknięcie osi widokowej ulicy Tadeusza Kościuszki, przy czym młody świerk po prawej może to utrudnić, a z czasem – gdy urośnie – uniemożliwić.

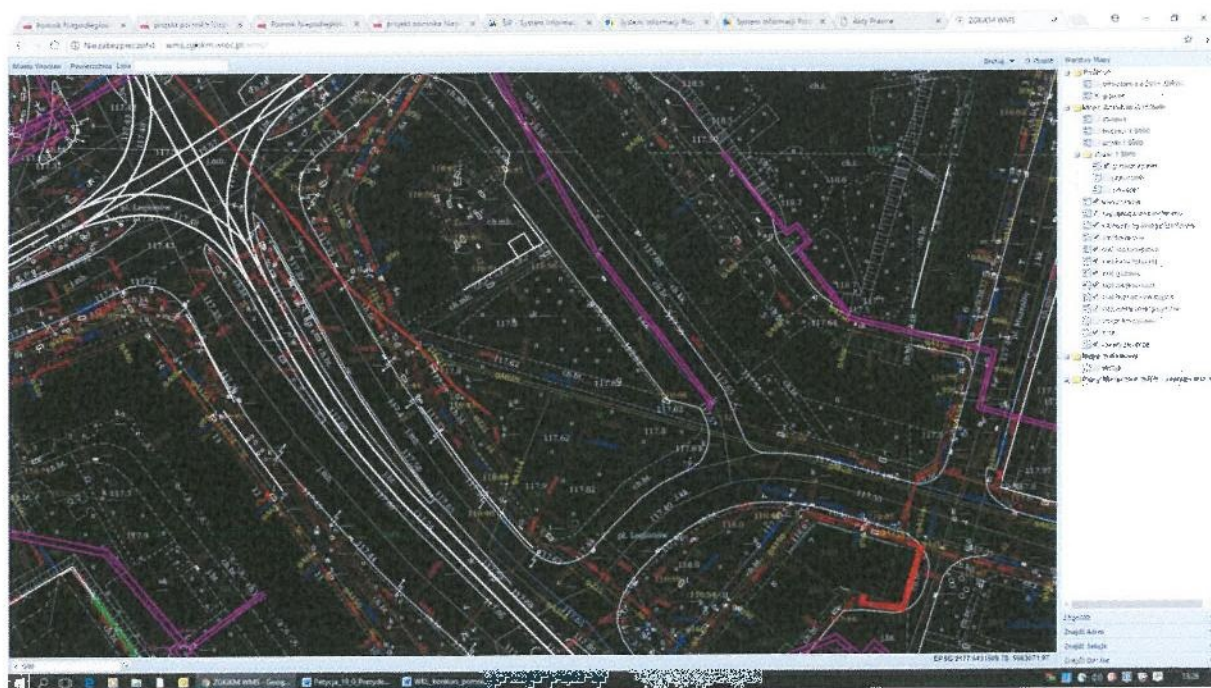

Pomnik upamiętniający odzyskanie Niepodległości nie może być „dodatkiem” do drzewostanu. Stanie się tak, gdy uwzględnimy znaczny stopień pokrycia drzewami, zwłaszcza części południowej skweru.

Dla jasności: potrzeba utrzymywania i rozwoju terenów zielonych we Wrocławiu jest oczywista, szeroko popierana a każde drzewo wymaga troski i pielęgnacji. Niekiedy jednak wycinka drzewa (kilku drzew) jest uzasadniona lub wręcz konieczna. Takim przypadkiem jest pomnik Niepodległości – wymagający przemyślanej lokalizacji, szerokiej ekspozycji wizualnej i dobrego kontekstu przestrzennego.

Troska o środowisku ma odzwierciedlenie w propozycji zachowania wszystkich drzew w południowo-zachodniej skweru, które osiągnęły znaczne rozmiary.

Zieleń, infrastruktura podziemna i inne elementy skweru i terenów sąsiednich:

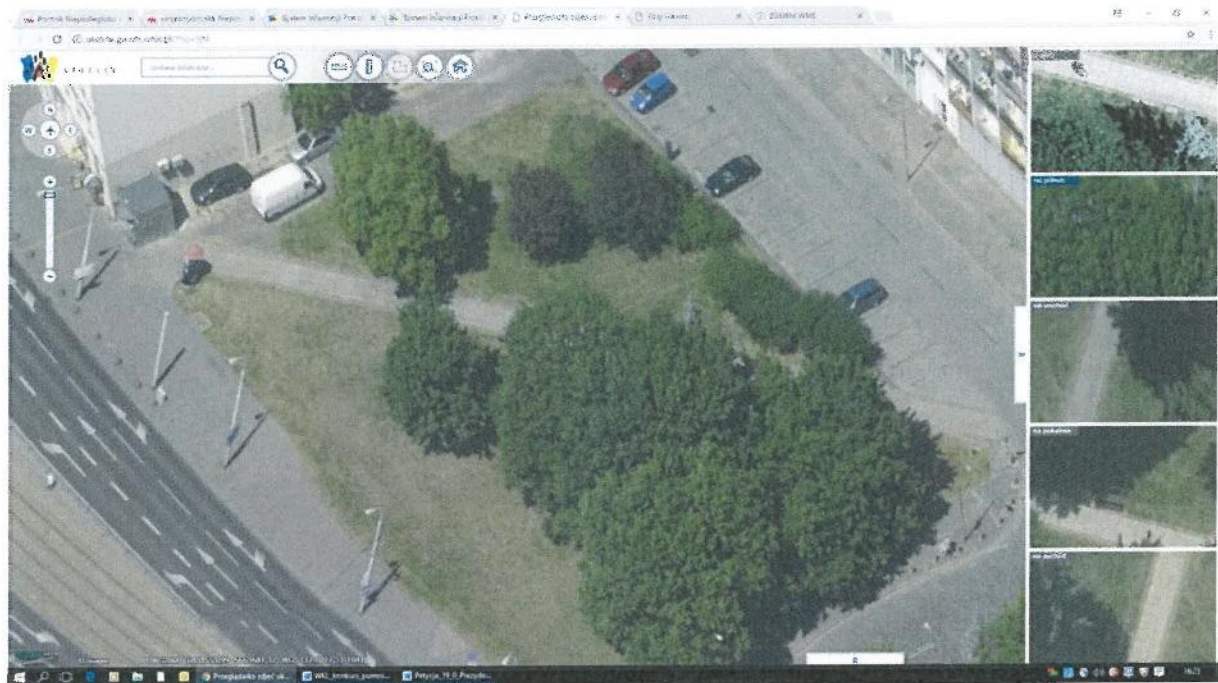

W Regulaminie określono, iż *Zamawiający pozostawia Uczestnikom swobodę w sposobie ujęcia tematu i doborze artystycznych środków wyrazu, wychodząc z założenia, że nie sposób mówić o niepodległości, która stanowi dobro wspólne Polaków, nakładając twórcom ograniczenia*. Niektóre drzewa są takim ograniczeniem – pamiętając, że z czasem będą one jeszcze większe, zajmując więcej powierzchni i przestrzeni. Zapis o zachowaniu stanu istniejącego – tj. wszystkich drzew, nadmiernie ograniczy uczestników konkursu w procesie twórczym. Projekt konkursowy będzie uboższy względem tego, który mógłby powstać, gdyby takiego ograniczenia nie było.

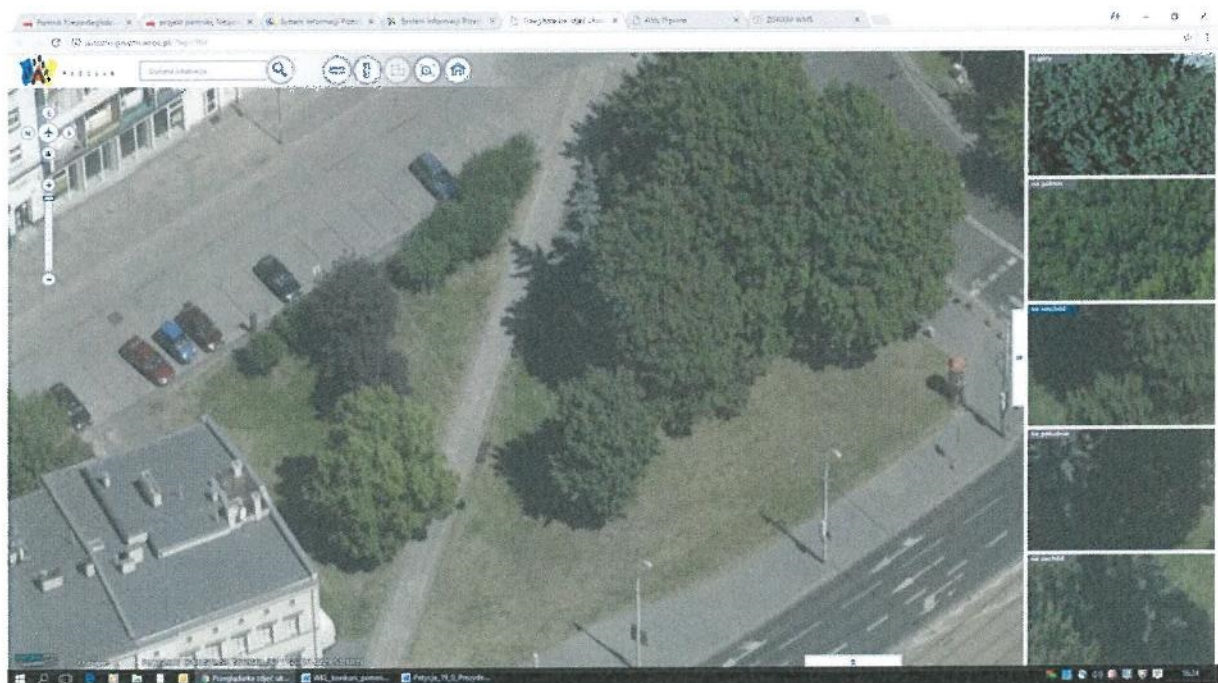
Aspekty środowiskowe – niezmiennie ważne we Wrocławiu – należy dostosować do wyznaczonego celu przestrzennego i nowej kompozycji. Wycięcie (przesadzenie) niektórych drzew nie wpłynie w stopniu istotnym na pogorszenie jakości środowiska, a stanowią istotną przeszkodę w uzyskaniu wysokiej jakości przestrzeni publicznej. Przestrzeni, której brakuje.

Konieczność zwiększenia przestrzeni wolnej od drzew, z przeznaczeniem na inne cele w ramach tworzonego miejsca pamięci historycznej, jest dobrze widoczna na zdjęciach ukośnych, dostępnych w Systemie Informacji Przestrzennej Wrocławia. Brak takich działań uniemożliwi uzyskanie właściwego przedpola widokowego.

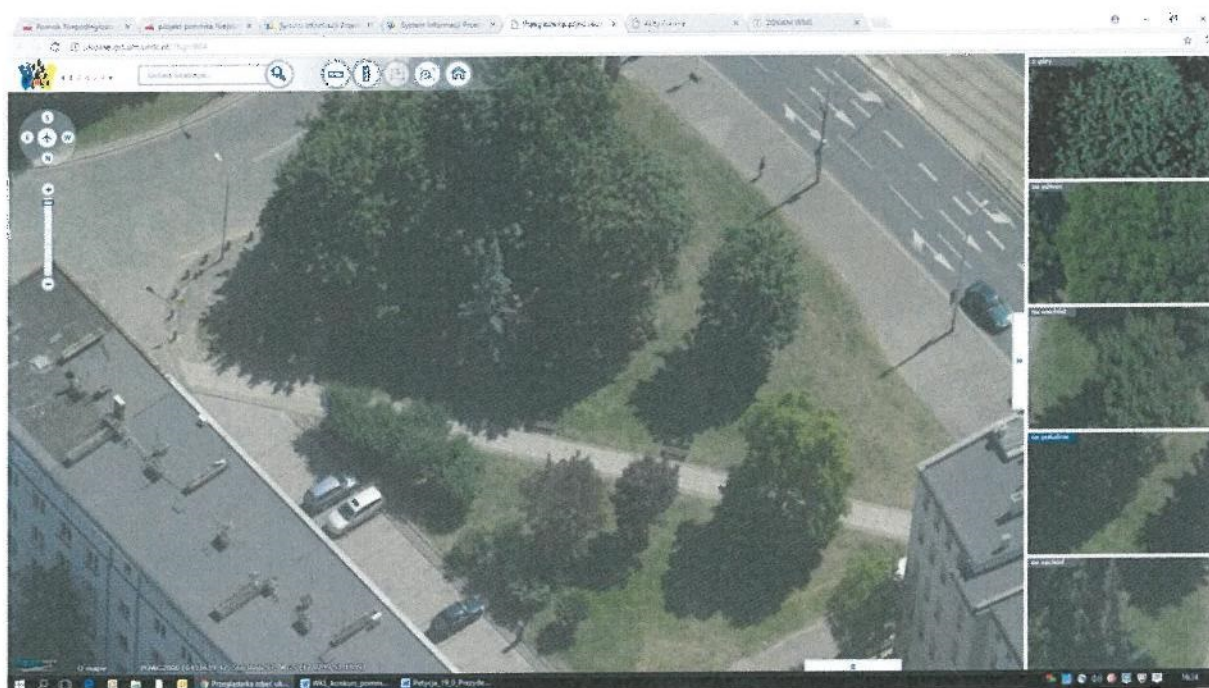
- w kierunku północnym:

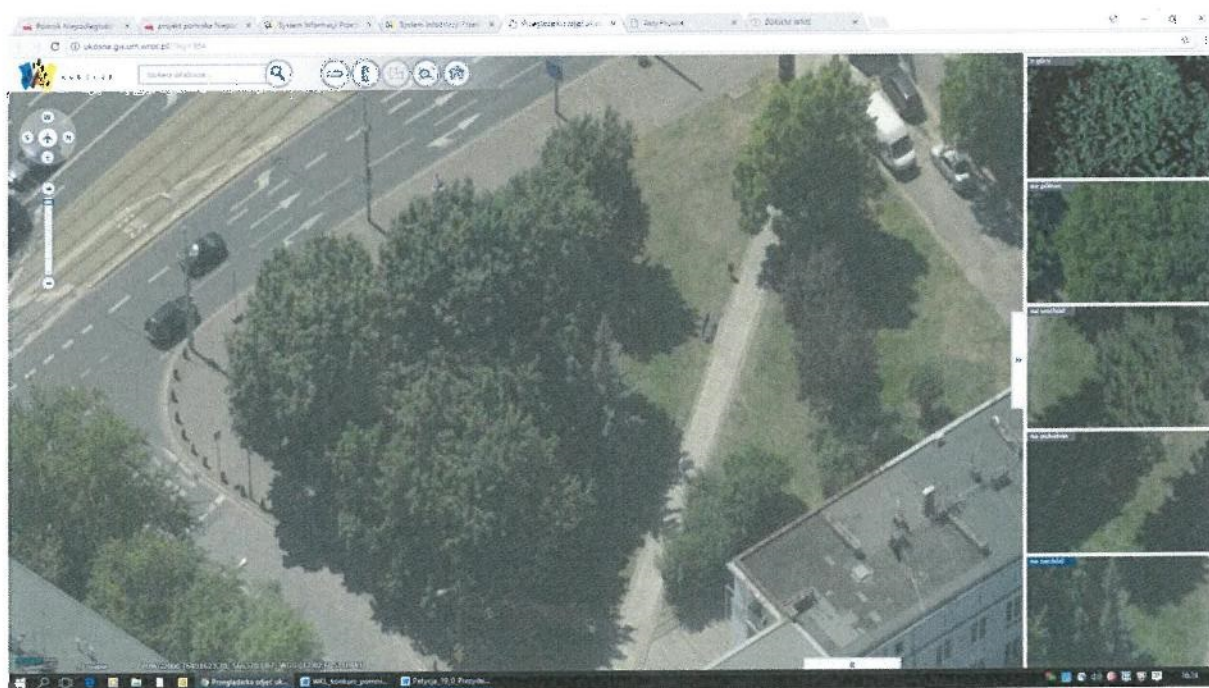
- w kierunku wschodnim:

- w kierunku południowym:

- w kierunku zachodnim:

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia (uchwała Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 11 stycznia 2018 r.) tak zdefiniowano *Politykę adaptacji Wrocławia do zmian klimatu* (strony 196-197):

Pomiędzy zagospodarowaniem przestrzennym a zmianami klimatycznymi oraz koniecznością adaptacji do zmian klimatu występuje sprzężenie zwrotne. (...) Wrocław zagrożony jest bezpośrednio szczególnie trzema zjawiskami: intensyfikacją miejskiej wyspy ciepła i silnymi ulewami powodującymi podtopienia oraz suszą sprzyjającą deficytowi wody. (...) Miejska wyspa ciepła jest efektem zaburzonego przez powierzchnie sztuczne przebiegu procesów wymiany energii między podłożem a atmosferą. Dodatkowo wzmacnia ją wzrastająca temperatura, co sprzyja stresowi cieplnemu, stagnacji powietrza nad miastem, wzrostowi koncentracji zanieczyszczeń powietrza, w tym pyłu zawieszonego i smogu.

W celu poprawy warunków bioklimatycznych i klimatu lokalnego należy dążyć do [wybrane – przyp. M.N.]:

- uwzględnienia w planowaniu przestrzennym konieczności zwiększenia obszarów zieleni i **obszarów wodnych**, stanowiących korytarze przewietrzające zabudowę śródmiejską,
- tworzenia warunków dla **bioróżnorodności**,
- zagospodarowywania nowych terenów zieleni (parków, skwerów, zieleńców) pod kątem **małej retencji** (niecki zbierające nadmiar wody opadowej, stawy retencyjne),
- wprowadzania **obiektów małej retencji w przestrzeniach publicznych** lub utrzymanie powierzchni biologicznie czynnej (np. suche zbiorniki retencyjne na placach).

Poza kwestią realizacji ww. Polityki, woda osłabi negatywne skutki ewentualnego zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej. Szczególnie **w okresie letnim** pozytywnie wpłynie na jakość powietrza i komfort poruszania się w obrębie placu Legionów, ważnego węzła komunikacji publicznej, pieszej i rowerowej.

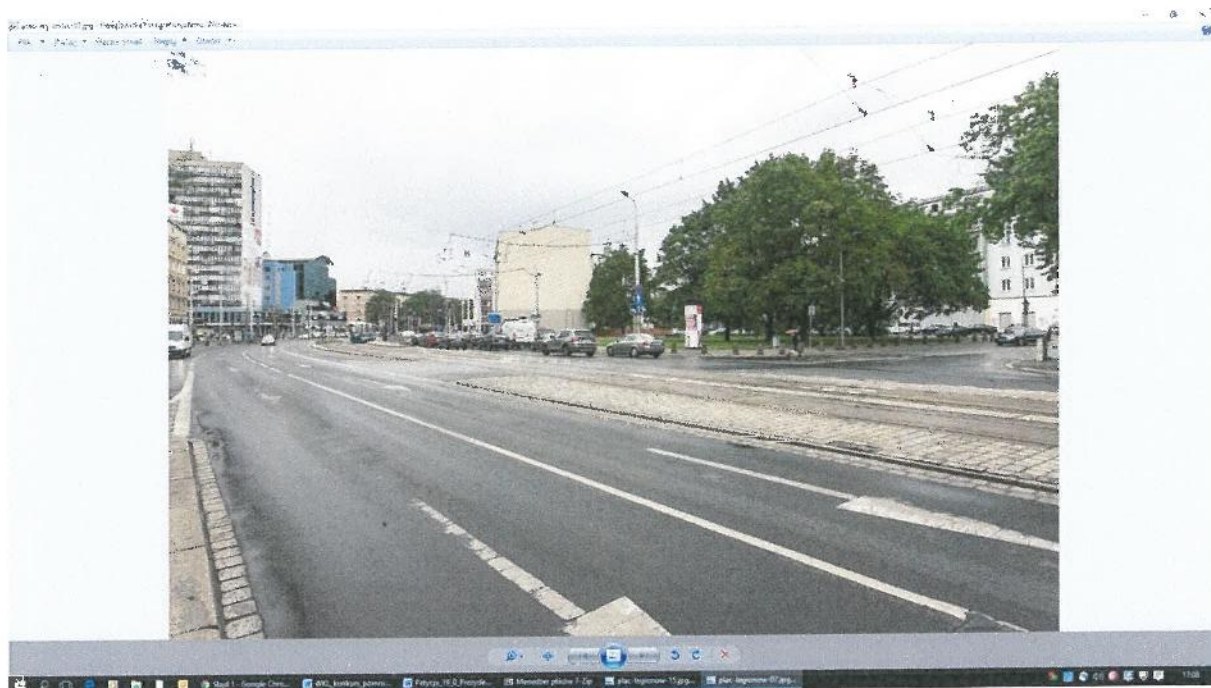
Zwracam przy tym uwagę na Zarządzenie nr 6541/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie gospodarowania wodami opadowymi we Wrocławiu, w myśl którego (w szczególności § 1 ust. 1 i 2 oraz § 8) realizując w imieniu Miasta inwestycje budowlane, **wody opadowe** należy co do zasady zagospodarowywać w miejscu jego wystąpienia, stopniowo uwalniać oraz opóźniać spływ, jeżeli pełne zagospodarowanie w miejscu opadu nie jest możliwe.

Elewacja kamienicy od strony skweru jest predestynowana do nadania jej **waloru estetycznego**, a nie jedynie budowlanego. Decyduje o tym wielkość i jednorodność elewacji, brak otworów, duża i daleka ekspozycja, dobry stan techniczny.

W kolejnych latach, elewacja może się stać nośnikiem zmiennych treści o tym, co w historii naszego kraju odegrało istotną rolę. Pewien **uniwersalizm pomnika** (zgodnie z Regulaminem odwołującego się do Niepodległości, a nie konkretnego wydarzenia), może być **okresowo wzbogacany** o graficzne przedstawienie tego, co w danym roku chcemy upamiętnić i przypomnieć w przestrzeni publicznej. Dla przykładu w sierpniu 2020 roku odbędą się obchody setnej rocznicy uratowania Warszawy i Polski przed najazdem Rosji Sowieckiej.

Kompozycja z udziałem pomnika, jego otoczenia i elewacji może wykreować atrakcyjną przestrzeń, z pozytywnym odbiorem mieszkańców.

- widok elewacji kamienicy od strony ulicy Marszałka Józefa Piłsudskiego:

Wyrażam nadzieję, że przedstawiona sprawa zostanie rozpatrzona z należytą uwagą.

Z wyrazami szacunku

Marek Nowak

Do wiadomości:

1/ Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Jacek Ossowski

Klauzula danych osobowych

Wyrażam zgodę na upublicznienie mojego imienia i nazwiska oraz adresu poczty elektronicznej (art. 4 ust. 3 ustawy o petycjach).

Klauzula korespondencji

Wszelkie doręczenia pism i informacji należy wykonywać tylko na podany adres poczty elektronicznej.

Nota o autorze

Nowak Marek, 46 lat. Autor jest społecznikiem, aktywistą miejskim pro publico bono. Od 2008 roku sygnalizuje m.in. administracji publicznej jej wadliwe działania i zaniechania, brak regulacji prawnych bądź ich nieprawidłowe brzmienie lub stosowanie. Już w 2009 roku alarmował ministrów Rządu RP o braku systemowych rozwiązań prawnych dla lokalizowania i użytkowania przemysłowych elektrowni wiatrowych, z negatywnymi skutkami dla mieszkańców terenów wiejskich i krajobrazu. Wcześniej i później interweniował na poziomie regionalnym i krajowym m.in. w takich obszarach, jak: planowanie i estetyka przestrzeni, gospodarowanie nieruchomościami komunalnymi, dostęp do informacji publicznych, hałas drogowy w miastach oraz strategię rozwoju miast i kraju.

W trybie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym od 2008 roku złożył wnioski i uwagi do ponad 40 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Wrocławia, oraz do kolejnych kilkunastu w innych gminach.

W trybie ustawy o petycjach w latach 2015-2018 złożył kilkanaście petycji do organów administracji państwowej i samorządowej, w tym m.in. do: (1) Rady Miejskiej Wrocławia o podjęcie uchwały umożliwiającej wyeliminowanie chaosu reklamowego i uporządkowanie przestrzeni Wrocławia (tzw. uchwała krajobrazowa); (2) do Prezydenta Wrocławia o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w przedmiocie uzyskania jako gmina uprawnienia do skutecznego zobligowania najemców lokali komunalnych do wymiany pieców opalanych węglem na urządzenia ekologiczne; (3) do Prezesa Rady Ministrów o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w przedmiocie wyeliminowania luki prawnej polegającej na tym, że osoby bez tytułu prawnego do ziemi rolnej uzyskują publiczne środki pieniężne w ramach dopłat dla rolników; (4) do Prezesa Rady Ministrów o podjęcie inicjatywy legislacyjnej w przedmiocie obniżenia norm hałasu drogowego; (5) do Rady Miejskiej Wrocławia o zmiany w zasadach gospodarowania nieruchomościami gminy Wrocław poprzez odjęcie Prezydentowi Wrocławia prawa do zbywania działek i budynków komunalnych bez miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego; (6) do Rady Miejskiej Wrocławia o zmobilizowanie Prezydenta Wrocławia do przyspieszenia prac planistycznych i obejmowania planami miejscowymi kolejnych części Miasta; (7) do Prezesa Rady Ministrów o podjęcie inicjatywy na forum europejskim w przedmiocie powołania ośrodka badawczo-rozwojowego finansowanego ze środków Unii Europejskiej poszukującego i wdrażającego leki na choroby śmiertelne.

W trybie konsultacji społecznych w lata 2016-2018 złożył uwagi m.in. do: (1) projektu uchwały Rady Ministrów w sprawie przyjęcia „Narodowego Programu Mieszkaniowego” (weszła w życie z dniem 27 września 2016 r.); (2) projektu nowelizacji ustawy o ochronie przyrody (weszła w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.); (3) projektu nowelizacji Kodeksu postępowania administracyjnego (weszła w życie z dniem 1 czerwca 2017 r.); (4) projektu Kodeksu Urbanistyczno-Budowlanego (wersja z 30 września 2016 r.); (5) projektu ustawy o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących (wersja z 15 marca 2018 r.).

Aktywność obywatelska nie jest związana z wykonywaną pracą zawodową.